

II-1/06061-1/2014.

Kövér László Úr részére

Országgyűlés

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlés 2014. december 9-ei ülésnapján fogadta el a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvénynek a tisztességes piaci magatartás megvalósulása érdekében a vállalkozások működésével összefüggő módosításáról szóló törvényt (T/2086. számú törvényjavaslat, a továbbiakban: Törvény).

Elnök Úr a Törvényt 2014. december 14. napján küldte meg részemre aláírásra és kihirdetésének elrendelésére.

A Törvénnyel az alábbiak miatt nem értek egyet, ezért élek az Alaptörvény 6. cikke (5) bekezdésében biztosított jogkörömmel, és azt az aláírásra megállapított határidőn belül, észrevételeim közlésével megfontolásra visszaküldöm az Országgyűlés részére.

Tisztelt Országgyűlés!

I.

A Törvény a kisboltok védelme érdekében vezet be rendelkezéseket a tőkeerős üzletláncok piaci erőfölényének visszaszorítása céljából. Ezért – többek között – módosítja a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényt (a továbbiakban: Kertv.), kiegészítve azt a nettó 50 milliárd forintos árbevétellel rendelkező, napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi értékesítést folytató gazdasági társaságokra vonatkozó speciális szabályokkal.

A Törvény 4. §-a szerint:

„A Kertv. a következő alcímmel és 9/A. §-sal egészül ki:

„A napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi értékesítését folytató gazdasági társaságokra vonatkozó egyéb szabályok

9/A. § (1) Az a gazdasági társaság, amelynek

a) nettó árbevétele több, mint fele napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi értékesítéséből ered,

b) bármely két egymást követő üzleti évben elért nettó árbevétele mindkét üzleti évben külön - külön eléri az 50 milliárd forintot, és

c) a mérleg szerinti eredménye a b) pont szerinti mindkét üzleti évben nulla vagy negatív,

a b) pont szerinti második üzleti év beszámolójának elfogadását követően nem folytathat napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi értékesítésére vonatkozó tevékenységet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti rendelkezést a gazdasági társaság megalakulásától számított első négy üzleti évben nem kell alkalmazni.

(3) Az e §-ban foglalt rendelkezések megtartását az állami adóhatóság ellenőrzi.”

II.

A törvényjavaslatnak a 4. §-ához fűzött indokolása szerint: a „tőkeerős üzletláncok megengedhetik maguknak, hogy az árak lenyomása érdekében akár több évig is veszteséget termeljenek, így ellehetetlenítik azokat a magyar vállalkozásokat, amelyek nem tudnak az árversenyben részt venni, hiszen a nyereségből tartanák fenn magukat”.

Az Európai Unióról Szóló Szerződés és az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata (a továbbiakban: EUMSZ) 49. cikke értelmében tilos valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviselőnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak. A szabad letelepedés magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására, vállalkozások, így különösen az 54. cikk második bekezdése szerinti társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáira előírt feltételek szerint, figyelemmel a tőkére vonatkozó fejezet rendelkezéseire is.

Az EUMSZ 54. cikke pedig kimondja, hogy valamely tagállam jogszabályai alapján létrehozott olyan társaság, amelynek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Unió területén van, e fejezet alkalmazása szempontjából ugyanolyan elbánásban részesül, mint azok a természetes személyek, akik a tagállamok állampolgárai. Társaság a polgári vagy kereskedelmi jog alapján létrejött társaság, beleértve a szövetkezeteket és a közjog vagy a magánjog hatálya alá tartozó más jogi személyeket, kivéve a nonprofit szervezeteket.

A C-385/12. sz. ügyben az Európai Unió Bírósága (nagytanács) – ugyan az egyes gazdasági ágazatokban a bolti kiskereskedelmi tevékenységből származó árbevételt terhelő különadó tárgyában előterjesztett előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletében – az alábbiakban összegezte az EUMSZ 49. és 54. cikkéből levezethető követelményeket:

„30. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmódra vonatkozó szabályok nemcsak a társaságok székhelye alapján történő nyílt hátrányos megkülönböztetést tiltják, hanem az ilyen megkülönböztetés olyan rejtett formáit is, amelyek egyéb elhatárolási szempontok alkalmazása révén ténylegesen ugyanahhoz az eredményhez vezetnek (lásd analógia útján különösen a C-279/93. sz. Schumacker-ügyben 1995. február 14-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-225. o.] 26. pontját, a C-383/05. sz. Talotta-ügyben 2007. március 22-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2555. o.] 17. pontját és a C-440/08. sz. Gielen-ügyben 2010. március 18-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-2323. o.] 37. pontját).”

„41. Amennyiben ez a helyzet valósul meg, az olyan jogszabály, amelyről az alapügyben is szó van, noha a társaságokat nem különbözteti meg formálisan székhelyük szerint, az EUMSZ 49. és az EUMSZ 54. cikk értelmében a társaságok székhelyén alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést vezet be (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Gielen-ügyben hozott ítélet 48. pontját).

42. Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az ilyen korlátozás csak akkor engedhető meg, ha azt közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolja. Azonban ebben az esetben is szükséges, hogy az alkalmas legyen az elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és ne lépje túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket (a C-371/10. sz. National Grid Indus ügyben 2011. november 29-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-12273. o.] 42. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

„44. Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy az ilyen szabályozás igazolása érdekében sem az ország gazdaságának védelmére (lásd ebben az értelemben a C-35/98. sz. Verkooijen-ügyben 2000. június 6-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-4071. o.] 47. és 48. pontját), sem pedig a költségvetési egyensúlynak az adóbevételek növelésével történő helyreállítására (lásd ebben az értelemben a C-436/00. sz., X és Y ügyben 2002. november 21-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-10829. o.] 50. pontját) nem lehet érvényesen hivatkozni.”

A Törvény 4. §-a – a fentiekben hivatkozottak szerint – felveti a közvetett hátrányos megkülönböztetés kérdését.

Aggályosnak tartom a Törvényt abban a tekintetben is, hogy a kifogásolt 4. § 2018. január 1.-jén lép hatályba és nyitva hagyja a kérdést, hogy a benne foglalt határidők számítása hogyan történik.

Tekintettel arra, hogy a Törvénnyel ebben a formában nem értek egyet, kérem a Tisztelt Országgyűlést, hogy a Törvényt észrevételem alapos megfontolását követően – a közvetett hátrányokozás lehetőségének kiküszöbölésével – fogadja el ismét.

Budapest, 2014. december „19.”,

Tisztelettel:

Áder János

